

Megjelen minden vasárnap. Előfizetési ár : egész évre 6 frt., félévre 3 frt.

FIGYELMEZTETES.

A Kis Vasárnapi Ujság czimű képes hetilap évnegyedes előfizetési ideje márczius hó végével lejárván, az előfizetések mielőbbi megújítása kéretik.

Előfizetési feltételek :

Évnegyedre (ápr.—juni). . .	1 frt. 50 kr.
Félévre (ápr.—szept.). . .	3 „ — „
Háromnegyedévre (ápr.—dec.).	4 „ 50 „
Egész évre (jan.—dec.). . .	6 „ — „

Az előfizetési pénzek vagy utalványok, a Kis Vasárnapi Ujság kiadó-hivatalához czimzendők. Pest, egyetem-utcza 4. sz. alá.

A kiadó-hivatal.

Az orosz lánykirály.

— Elbeszélés. —

(Képpel.)

Azon időben, melyből elbeszélésemet meritem, Angliában Davila Károly vándor lovartársulatánál voltam alkalmazva. Davila igazgató mintegy 45 éves, parancsoló modorú, magába zárkózott s a mellett indu-

latos, heves ember volt; néhány ezer forintnyi tőkét második nejével kapta, kivel Davila oly zsarnokilag bánt, hogy a szegény nő férjének már lépteitől is remegett. Az egyetlen, a kit Davila szeretett, első házasságából született gyermeke volt, egy kis halvány leányka; ettől Davila semmit sem tudott megtagadni, — a mit tett, jó volt. Különben a leányka kissé gyöngé elméjű volt, s bár már nyolcz-éves, alig birt annyi képességgel, mint más gyermek négy-éves korában.

Davila társulata legelső volt azon időben az országban. Kiséretünkben hét nagy koci vadállat, harmincz iskolázott ló és egy betanított elefánt utazott, azonkívül egész sereg mülovar, eröművész, zenész, stb., úgy hogy társaságunk személyzete meghaladta az ötvenet.

Már két éve működtem e társaságnál, midőn egyszer Brighthonban új, kiváló erővel gyarapodtunk bizonyos Jungla, az „orosz lánykirály“ személyében, — öt pompás orosz lányával, — kit Davila hat hónapra szerződtetett.

Jungla hatalmas egy ember volt, majd egy öl magas, izmos mint egy ökölművész,

hajlékony mint a párducz, s oly erős, hogy képes volt a lópatkót kettétörni. Soha sem láttam oly sötét, oly fénylő és átható szemeket, mint az övé. Haragjában szemei mintha csak tüzet löveltek volna, s ebben állt hatalma vadállatai fölött is; egyetlen mély, nyugodt pillantása képes volt azokat bárányszelidekké tenni, — remegve engedelmessékedtek pillantásának s félve huzódtak előtte a szögletbe. E hatalmában bizva, kis korbáccsal lépett az orosz lányok ketreczébe, közéjük ült, simogatta őket, s szájoikat erővel szétnyitva, mutatta az orosz lányok hófehér fogait a közönségnek, — vagy pedig az anyától elvette kölykeit s átvitte a színpad másik felére.

Az orosz király egyébiránt művelt, sokat utazott és tapasztalt férfi volt, de multjáról soha sem beszélt. Bár nagyon visszahuzódó mag tartást mutatott ép úgy a tagok, mint az igazgató irányában, — két személy iránt lassankint mégis némi megkülönböztetéssel viseltetett; ezek egyike én valék, a másik pedig Davila leánykája, Sarolta. Ez utóbbi irányában, kit mindnyájan egyszerűen csak Lottának nevezünk, bizonyos megfoghatlan mély hajlamot és jóakaratot tanusított. A legnagyobb mértékben érdeklődött e szegény kis teremtszélleml fejlődése iránt, gyakran beszélgetett vele, figyelt arcának változó kifejezéseire, s oly szelidséggel és türelemmel vizsgálta a leányka tökéletlen gondolkodását, mi a legtapasztaltabb nevelőnek is becsületére vált volna.

Gyakran kísértált vele a mezőre, hol megmondta neki a fák és virágok neveit, vagy elvezette az állatok közé, s medvék-, farkasok- és más efféle állatokról történetkéket mesélt neki. E séták voltak a kis Lotta egyedüli tanórái, s azok, mivel igen kedvelte, kiművelésére nagy szolgálatot tettek.

Jungla szerződésének után két hó múlva egy nagyszerű új előadásra készültünk, melytől az igazgató sokat várt, s melyben a főszerepet az orosz királynak kell játszania. A látványos darab címe „A cypriai fogoly fejedeleme” volt, s a leghatásosabb jelenetet benne az képezte, midőn a fogoly fejedeleme, kit Jungla személyesített, a római császár által arra ítéltetik, hogy az orosz lányok közé vettessék; ekkor azonban a fo-

goly hős átugorja a korlátot, mely a császári páholyt tőle elválasztja, felragadja a császár kis leányát, s mielőtt valaki megakadályozhatná, magával viszi a vadállatok ketreczébe elé, kiáltva: „Ide ne lépjen senki, mert a vadaknak martalékkul vetem a gyermeket!” Azután az általános rémületet felhasználva, a keresztény fogoly fejedeleme keresztet akaszt a gyermek nyakába, s hogy a kereszt hatalmát megmutassa, a gyermekkel az orosz lányok közé lép, s azok nemcsak nem bántják, hanem inkább lábaihoz simulnak. A császár erre kegyelmet ad a fogoly fejedeleme. A császár gyermekét a kis Lotta játssza, ki — feltétlenül bizván Jungla lában — e veszedelmes szerepet a legnagyobb örömmel elvállalá.

Az igazgató nem csalatkozott reményében, az új darab rendkívüli sikert aratott s egymásután harminczszor adtuk, mindig nagy közönség előtt.

Hanem Davila igazgató, a fényes bevételek daczára, napról-napra komorabb lett. Ha az utcán valamely ismerősével találkozott, megijedve hátrált visszafelé, vagy ha megszólították, zavart feleletet adott. Mi lehetett ennek oka? Talán valamely titkos üzletben sok pénzt vesztett, avagy oly valamit követelt el, a minek fölfedeztetésétől rettegnie kell?

E közben Jungla szerződésének idejé végehez közeledett, s én, ki a társulat ügyét vezettem, az igazgatóhoz mentem, őt figyelmeztetendő, hogy az orosz király szerződése két hét múlva lejár, tehát jó lenne vele a szerződést megújítani. Nagy meglepetésemre Davila ezt válaszolá:

— Mondja meg Jungla urnak, hogy elmehet, a szerződést nem újítom meg.

Én figyelmeztetém az igazgatót, hogy a társulatnak minő kárára lenne, ha Jungla távoznék, mert akkor nem adhatnók többé a „cypriai fogoly fejedelmet”, aztán megfolytatám — a kis Lotta is annyira ragaszkodik hozzá, hogy a szegénykének a szíve repedne meg, ha el kellene tőle válnia.

Davila dühösen ugrott fel és esküdözött, hogy Junglának el kell mennie, ha mindjárt egész társulata tönkrejutna is, — aztán egészkre rogyott, s fejét kezére hajtva, olkeservesen sirt, mint egy gyermek.

— Mindegy, amivel csak bírok, od-

adnám, ha ezen emberrel soha életemben össze nem jöttem volna! — kiáltá. — Minő boldog voltam én eddig! Csak azt kívántam, hogy gyermekem szeressen, s ő szeretett is; és most ez a Jungla elrabolta tőlem leányom szeretetét. Oh mint gyűlölöm! . . .

Többé nem tettem kísérletet Jungla szerződését meghosszabbítani, s ez utóbbinak tudtára adám, hogy nemsokára ismét szabad lesz.

— A mint Davila urnak tetszik, — felelé Jungla nyugodtan. —

Pár nap mulva Jungla Leedsből, a hol épen tartózkodtunk, Glasgowba akart menni, hogy ott helyiséget béreljen néhány előadásra. Glasgowba Leedsből nyolcz óráig kell utazni, ide-oda tehát legalább 16 óráig. Eddig minden este a „Cypriai fejedelmet“ adtuk, szombat estét kivéve, midőn nappali előadást tartottunk. Skóciába azonban vasárnap nem indult vonat; Junglának tehát nem volt mást mit tenni, mint a szombat délutáni előadás után azonnal elindulni, hogy éjjeli 11 órakor oda érjen, a vasárnapot ott tölteni s hétfőn úgy térni vissza, hogy este az előadásra fél hétkor már itt legyen. E tervre határozta el magát.

Mielőtt távozott arra kért, nézzek utána, hogy oroszlánnyai jól el vannak-e látva, mit én készséggel megígérttem. Épen kezét fogtunk, midőn Lotta sirva szaladt be hozzánk s Jungla karjába kapaszkodott.

— Kérlek, ne hagyj el, — könyörge a gyermek; — vagy engem is vigy el, vagy maradj itt! Oh miért is mégysz el — s többé nem is jössz vissza! nekem úgy mondták! . . .

Jungla karjaiba vette Lottát s megcsokolá.

— Ne sirj, aranyos gyermekem, holnapután már visszajövök, mindenbizonygyal, — vigasztalá a kis leányt, még egyszer megcsokolá, aztán gyorsan távozott. —

Másnap, vasárnap, délután négy órakor benéztem Jungla oroszlánnyaihoz. Az állatok öre, Pratt, egy padon aludt, de lépteim neszére fölébredt.

— Rendben van minden? — kérdém, s egy pillantást vetettem a ketreczbe, melyben az oroszlánnyok nyugtalan szaladgáltak egyik sarokból a másikba.

— Igen, uram, minden rendben van, — felelé boszusan az ör.

Hétfőn reggel ismét megtettem látogatásomat, hanem most a vadállatok oly pokoli ordítást csaptak, hogy saját hangomat sem hallottam; gyorsan lépdelték föl s alá a ketreczben, néha fölgaskodtak a vasléczekre, mintha fogaikkal az egészet szét akarnák tépni. Intettem Prattnak, hogy kövessen, s kimentem az udvarba.

— Azt kell kinnem, hogy az oroszlánnyok megdühödtek, — mondtam. — Máskor is csinálnak ily pokoli lármát?

Az ör fejét csóválta: „Nem tudom, mi van velök; alighanem urokat sajnálják, mert még soha sem lármáztak ilyen nagyon. Hanem engedelmet kérek, uram, — kezdé ismét, midőn távozni készültem, — miért avatkozik Davila ur az én dolgomba?

— Davila ur az ön dolgába?

— Igen; szombat este ide jött s azt mondtá, adjam át neki az oroszlánnyketrecz kulcsát, mert Jungla ur távollétében ő felelős az állatokért, tehát nem engedheti meg, hogy azokat más etesse, mint ő maga. Mit volt tennem, át kellett adnom a kulcsot, hiszen Davila ur itt az ur. Hanem csak jöj-jön haza Jungla ur, majd elmondom neki.

Az ör szavai nagyon megleptek, attól tartottam, hogy az igazgató valami rosztan töri a fejét. De hát mit tegyek most? . . .

Délután két órakor minden készüllet meg volt téve az esti előadáshoz; a műsor, mint rendesen, ez vala: először jönnek a lovar-mutatványok, azután Jungla előadása oroszlánnyaival, azután komikus táncz és az eröművészek, végre „a cypriai fogoly fejedeleme“.

Már hét óra volt, az előadásnak meg kellett volna kezdődnie, hanem Jungla még nem jött meg; helyette egy távirat érkezett, melyben Jungla arról tudósított, hogy bizonyos vasuti baleset miatt a vonat csak esti nyolcz órakor ér Leedsbe; e szerint az oroszlánnyokkal való mutatványának ma el kell maradni. Ez nem baj; e mutatványok csak abból állnak, hogy az oroszlánnykirály bemegy a ketreczbe, állatjait nevéken szólítja, közéjük fekszik, felnyitja szájokat stb., — az egész alig tart tovább nyolcz percznél, s szerintem csak azért van, hogy növelje a „cypriai fejedeleme“ hatását. A távirattal

tehát a közönség elé léptem, tudatván, hogy a műsorból Jungla ur első mutatványát mással fogjuk pótolni, — aztán az előadás megkezdődött.

Minden jól ment. Az oroszlánykirály

— Hogyan vannak állataim? — kérde; — nincs semmi baj?

— Nincs, a mint én tudom; a fenevadak nagyon is élénkek voltak, úgy ordítottak, hogy majd megsiketültem.

„Mentsétek meg gyermekemet!”

épen akkor jelent meg a színpalak mögött, midőn a műsor első részét bevégeztük; már fel volt öltözve, s míg reá került a sor, pár szavat válthattunk.

E pillanattól kezdve mindig a közönség előtt volt; a jelenet közötti öt percz alatt kiment oroszlányait megnézni s a ketreczet a színpadra vitetni, aztán visszajött hozzám.

— Barátom, — szólta meg lassan, — szerezz nekem egy pohár bort, nagyon fáradtnak érzem magamat, és . . . nem tudom miért, de orosz lányaim kinézése sehogy sem tetszik . . .

Elsiettem, s hoztam neki egy pohár jó bort, Jungla átvette s kiitta.

A trombiták megharsantak, a színpad hátulso része szétnyílt, az orosz lányketrec szabadon állt a színpad közepén, s Jungla mint fogoly cypriai fejedelem a trón elé vitették. Megkezdődik a nagyhatású jelenet. A császár az ítéletet kimondta, az örök az orosz lánykalit elé lépnek, a fogoly elragadja a császári gyermeket, az orosz lányok kalitájához viszi s jobbkezét az ajtó kilincsére teszi; a római előkelők kardot rántanak s a gyermekrablóra akarnak rohanni. „Megálljatok! — kiáltja Jungla, vagyis a fogoly fejedelem, — csak egyet merjetez lépni, s a gyermeket az orosz lányok elé dobom!” Ekkor leveszi nyakáról a keresztet, s a kis leány nyakába akasztva így szól: „De lássátok, pogányok, a gyermek nyakára teszem e keresztet, mint az örök kegyelem jelét, mely meg fogja oltalmazni a fenevadaktól és a haláltól.” Ismét megragadja a ketrecz ajtaját, kebléhez szoritja a már harmadnapja nem látott kis Lottát; már nyitni akarja az ajtót, hogy a morgó vadak közé lépjen, — egyszerre irtóztató kiáltás hangzik a színpad hátuljáról:

— Megállj! Megállj, az Istenért! Gyermekem! gyermekem! Mentsétek meg gyermekemet!

Davila volt, ki mint örült rohant oda és Lotta után nyujtá karjait. — Jungla megfordult, egyik kezével a gyermeket tartá, a másikkal Davilát igyekezett eltávolítani.

— Az orosz lányok, az orosz lányok! — nyögött Davila, és eszméletlenül összerogyott.

Jungla egy mellette állónak átadta Lottát, aztán fölemelé az igazgatót; talpra állította és megsemmisítő pillantást vetett rá, — most kezdte átlátni, miért nem tetszett orosz lányainak kinézése.

— Mi történt az orosz lányokkal? — kérde hangosan, hogy az egész közönség hallható. — Felelj, mi történt az orosz lányokkal? — E közben hatalmasan rázta az

igazgatót gallérjánál fogva. Ez egy ideig hebegett, aztán meghunyaszkodva felelé:

— Már harmadnapja nem kaptak enni . . .

A mi most következett, azt nem lehet leírni. Mig Davila elfordította tekintetét s igyekezett az orosz lánykirály kezeiből szabadulni, Jungla lesujtó tekintettel nézett rá, s a közönség soraiból a meghatottság moraja hangzott. Pár pillanatig úgy látszott, mintha Jungla a közönség szemeláttára meg akarná fojtani ellenét, magasra emelte s ki akarta dobni a nézőtérbe, de aztán lábai elé engedte esni.

— Nyomorult, — szóla, számításod nem volt rossz; ha a rendes időre megjövök és egyedül megyek be az orosz lányokhoz, már rég darabokra téptek volna! Ezt akartad, nyomorult lélek!

A közönség egyszerre szörnyű kiáltásban tört ki: „Gyilkos! gazember! Vessétek bele, — az orosz lányok közé!” — a padokra ugráltak s a fenyegetést talán végre is hajtották volna, ha a rendőrség idejekorán közbe nem lép s meg nem menti a nyomorultat, ki aztán a törvényszék előtt vette el érdemlett büntetését.

Jungla megindulva távozott a közönség viharos éljenzése között, aztán megparancsolá Prattnak, hogy rögtön etesse meg az orosz lányokat. A közönség addig nem távozott, mig nem látta, hogyan esznek az orosz lányok, s midőn a hust elhozták, hatalmas „bravo“-t kiáltott.

Igy végződött az előadás. — Davila neje többé nem nyitotta meg a lovardát, hanem minden készletet eladott, s miután férje a fogságban nemsokára meghalt, nőül ment Junglához, — ki szintén felhagyván az orosz lányokkal, csendes visszavonultságban élt nejével és a kedves Lottával, a ki az ő gondos vezetése mellett mind testileg, mind szellemileg szépen kifejlődött.

Mátyás király Gömörben.

(Képpel.)

Mátyás király nem értett honn ülni kényesen, Értett a harezi ménen megülni győztesen, S ha harezi nem valának, bársony nyugágy helyett, Mátyás király kezébe birói pálczát vett

Bejárta szép országát, s mint béke angyala,
Törvényt, igazságot tett, a merre járt vala,
Bejárta a Dunának s Tiszának mesgyeit,
Kihallgatá urával a pór sérelmeit.

Törvény után, követvén az ős magyar szokást,
Tartott az utazásra Gömörben áldomást;
Az áldomások árja onyelgő és komoly,
Mikép Maros aranyja Tokaj nedűje foly.

„Fel a király nyomába!” Szól és előre mén,
Mikép a felkelő nap a fényes ég ivén,
Utána mén az urnép vontatva s kénytelen,
Mikép a lomha árnyék a test után megyen.

S bámészan a parasztok reá tekintenek,
Kíváncsilag megállnak a vándor fellegek,
A nap kibú alóluk, meglátni a csodát,
A hős király kezének ügyében a kapát.

Van a ki a királyért üriti a kehelyt,
A hon virágozása dobogtat más kebelt,
Ez a német vesztére nagy rettentőt iszik,
Az a török halálán, ez a csehén hizik.

S végig lakoztanak már, és végig ittanak, —
Egyért feledtek inni a vigadó urak,
S vigalmuk a hegyig hat, hol munkás hangyakép
A tő tövét kapálja pórén a póri nép.

Mátyás király a tréfát fölötte kedvelé,
Mátyás király föláll s int a szőlőhegy felé:
„Im, dolgozott a munkás, míg vigadánk, urak!
Ne váltanók fel őket, hogy ők vigadjanak?”

Mátyás király megedzett s dolgozokott vala,
Az úri nép puhán nőtt, és otthon lomhula;
Mátyás király ügyes volt és könnyű termetű,
Az uri nép nehézkes, tömör tekintetű.

Mondjam tovább, ne mondjam a tréfa folyamát,
Mint üli a veriték az urnép homlokát?
Mondjam tovább, ne mondjam: a gyors király
megöl
Miképen jobbra-balra az úri nép kidől?

„Uram király! — kiálnak — pogány dolgot
mivelsz,
Kegyelmetes tréfáddal te mind rakásra ölsz —

A kardot
És a pana

De mint a
A megka
Arézára
S a lelke

„Am hag
De megj
A föld, u
Véres ve

Azért ha
Az áldo
Szólott
Mátyás

A
bogár,
felveti
renesé
egysze
sabbrá
az egé
lássák
rom u
összeg

a mel
a kirá
három

Az
dora

— mi
szen ö
logni,

A
nehez

zöld e
tett;

mes

igen

ból s
kárty
lete

feste

A kardot elviseljük, kapáljon a ki tud!
És a panasz keserve Mátyás fülébe jut.

De mint a könnyü sólyom, fölöttük a király
A megkapált barázdán nem fáradottan áll.
Arczára méltóság ül, szigor van homlokán,
S a lelkendő urakhoz ily szó jön ajakán:

„Ám hagyjuk a szokatlan dolog kísérletét,
De megjegyeznetek kell nehéz verejtekét:
A föld, urak, kemény rög, s ki azt megmiveli,
Véres verejtekének gyöngyével öntözi.

Azért ha máskor isztok, nem kell felednetek
Az áldomásba szöni: hogy éljen népetek!”
Szólt — s az úri nép megjegyzé az oktatást, —
Mátyás király Gömörben így tarta áldomást.

Garay János.

A legjobb ugrás.

— Mese. —

A bolha, a szecső és az ugronc (azon bogár, mely, ha hátára fektetik, magasra felveti magát, s ezt addig ismétli, míg szerencsésen megfordul s aztán hirtelen elfut) egyszer fogadtak, melyik tud legmagasabbra ugrani, s ezen versenyre meghítták az egész világot s a ki még jönni akart, hadd lássák azt a csodát, — s valóban derék három ugró volt, a kik ott a versenyteremben összegyültek.

— Jól van, én annak adom leányomat, a melyik legmagasabbat ugrik! — mondá a király, — mert mégis kár lenne, ha ilyen három derék művész hiába fáradsa.

Az első volt a bolha; olyan kecses modora volt, mert hölgyek vérén táplálkozék, — mindenfelé ékesen meghajtotta magát, hiszen ő ugyis csak emberekkel szokott társalogni, s az pedig sokat tesz.

Azután jött a szecső; ez ugyan sokkal nehezebb volt, de mégis karesu alakja és zöld egyenruhája volt, s az pedig vele született; s különben is azt állította ezen érdemes egyéniség, hogy ő Egyiptomból egy igen előkelő, nagy tiszteletben álló családból származik. Épen a mezőről hozták s egy kártyaházba tették, melynek három emelete volt, mind csupa figurából készítve, a festett oldallal kifelé; ott ajtók és ablakok

is voltak kivágva, még pedig a vörös felső testéből.

— Én olyan szépen énekelek, — mondá, — miszerint tizenhat idevaló tücsök, kik kis-koruktól fogva czirpegtek s még sem kaptak kártyaházat, sorvadásba esett csupa boszuságból, midőn engem énekelni hallottak.

Mind a kettő, a bolha és a szecső, e szerint illően kihirdették, micsodák ők, s miszerint azt hiszik, hogy bátran elvehetnek egy királykisasszonyt.

Az ugronc nem szólt semmit, de azt beszélték felőle, hogy annál többet gondol, s midőn a kis kutya őt megszaglálta, azonnal kezeskedett róla, hogy igen jó családból való; az öreg udvari tanácsos pedig, ki három rendjelet kapott a hallgatásért, azt állította, hogy az ugronc időjös, hátáról meg lehet ismerni: gyenge vagy kemény tél lesz-e, — ezt pedig még azoknak hátáról sem lehet leolvasni, kik a naptárakat csinálják.

— No én hát nem szólok semmit! — mondá az öreg király, — de szokásom szerint — gondolok valamit.

Most már az ugrásra került a sor.

A bolha olyan magasra ugrott, hogy senki sem láthatta, s így azt állították, hogy tán nem is ugrott, — az pedig nagy igaztalanság volt! —

A szecső fél-annyira sem ugrott, de épen a királynak az orrára, mire az ezt mondá:

— Ez bizony csúnya ugrás volt! —

Az ugronc sokáig csendesen feküdt a hátán és gondolkozott, s végre már azt hitték, hogy nem is tud ugrani.

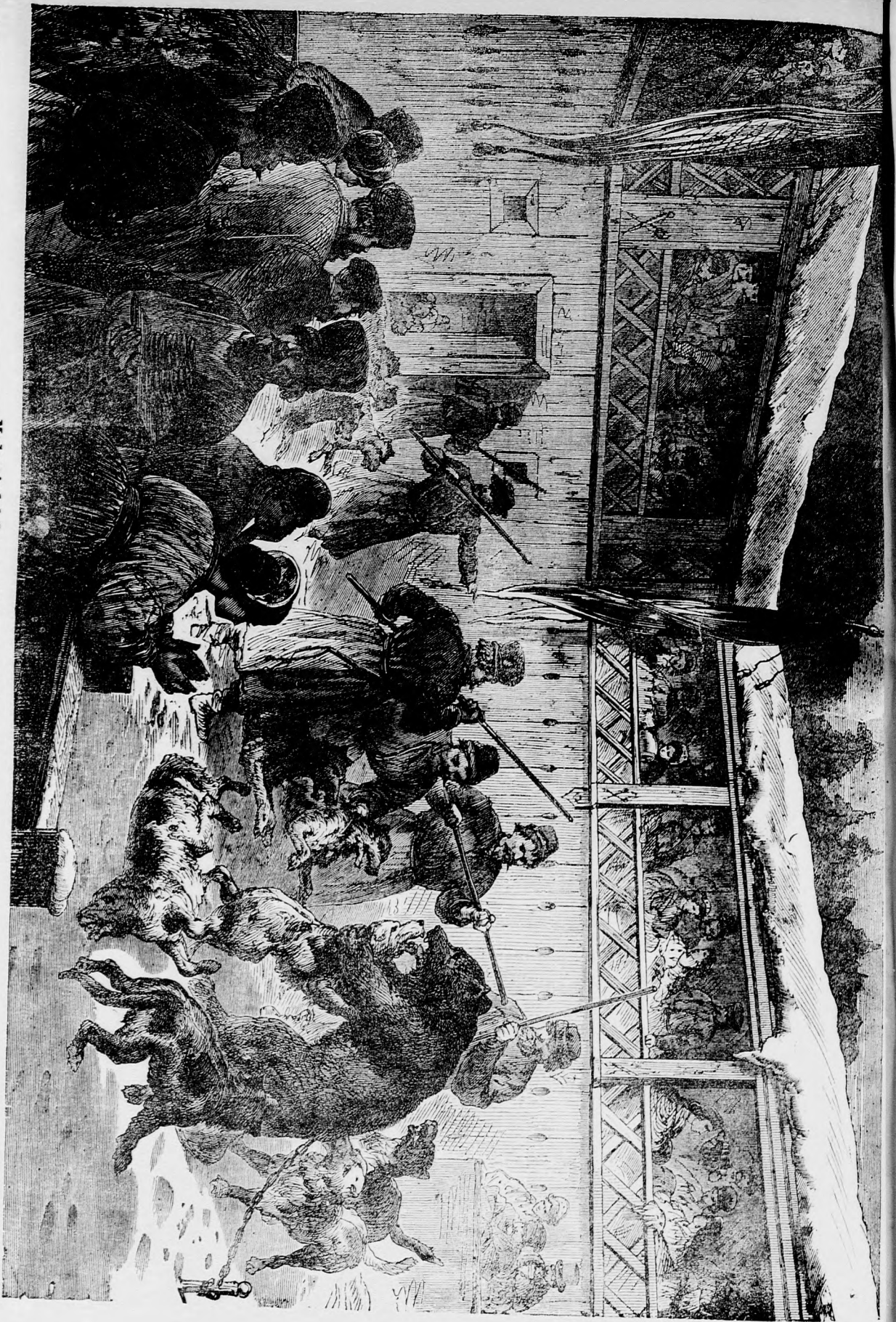
— Talán rosszul lett! — mondá a kis kutya, s újra megszaglálta őt, és: hopp! az ugronc felvetette magát s rézsut épen a királykisasszony ölébe ugrott, ki alacsony aranyzsámolyon ült.

Erre mondá a király:

— Ez volt a legjobb ugrás! mivel az ugrott legmagasabbat, a melyik leányomat elérte, mert abban rejlik a finomság; hanem ész kell hozzá, hogy ezt valaki kitalálja, — s az ugronc megmutatta, hogy feje nem üres.

S ő nyerte el a királykisasszony kezét.

— De én mégis a legmagasabbat ugrot-

Medvevadászat Oroszországban. (Lásd szöveget a 202. lapon.)

A sevillai székesegyház belseje. (Lásd szövegét a 202. lapon.)

tam! — mondá a bolha. — De mindegy! hadd legyen az övé! — Én mégis jobban tudok ugrani, csak hogy test kell hozzá, hadd lássa a világ!

S ezzel a bolha lovag elhagyá az országot s idegen hadi szolgálatba ment, hol, mint mondják, — de nem hiszszük, — hősiiesen elesett a harcztéren.

A szecső pedig leült az árok szélére s gondolkozott, milyen furcsa ez a világ, s mindig ezt sohajtá magában:

— Ha nincs test — ne lesd! — s azóta mindig azt a szomorú nótát fujja, — csak hallgassátok meg, kedves barátim, csendes nyári estéken a dús fűben!

Medveviadal Oroszországban.

(Képpel.)

Minél durvább és miveletlenebb az ember, annál nagyobb élvezetet lel a vérengző színjátékokban és különféle állatviadalokban, nem gondolva a szegény áldozatok irtóztató szenvedésével és kínjával, sőt inkább épen abban leli örömét. Emberek és állatok együtt most már csak Spanyolországban küzdenek. Az angol köznép megelégszik a kakasviadokkal, vagy ebeket uszítanak patkányokra, — a zord, hideg Oroszországban pedig medveviadatok vannak napirenden; különösen Moszkva városában tömegesen látogatják a városon kívül az e célra épített fa-czirkusban rendezett előadásokat.

Százankint vonulnak ki az ős város lakói, a nép minden rétegeiből, a Ragorszkaja Szosztava nevű kapun, melynek közelében áll a deszka-czirkus, s ezen éktelen, gyarló épületben tarka vegyülekben látni a régi szabású gazdag moszkovita kereskedőt, komor, gögös hivatalnokot és ékes hölgyet blincikkel (mézeskalácsos), zbitiresikkel (kalácsáruló) és jatvorcsikkal (bérkocsis) együtt, kik valamennyien egyenlő élvezetet lelak ezen undorító, kegyetlen időtöltésben.

A czirkus hosszas négyszegű tér, melyet egy emeletre emelt deszka-állvány vesz körül. Az emeleten a gazdagabbak foglalnak helyet, alant pedig a deszka-falba vésett nyílásokon keresztül a nép legalsóbb rétegei kandikálnak be. Külön helyök van az éne-

keseknek, s ezek nemzeti dalokat énekelnek, s gyermekek tánczolják a „prisiatka“ nevű nemzeti tánczot.

A tér közepén egy erős ezölöp van leverve, melyhez egy vad medve vaslánczokkal van erősítve; körülötte 5—6 ember hosszú vasrudakkal. Egyszere kinyilik az ajtó, s egész falka szilaj, borzas kutya vad esaholás-al rohan a küzdterre s egyenesen neki a meglepett és lelánczolt medvének; mindenképen igyekeznek fülét vagy nyakát megcsiphetni, de az csak akkor sikerül, midőn a szegény maczkó a nagy küzdésben már kimerült. Fogaival, karmaival és talpcsapásokkal védi magát, — szörnyű düh lángol szemeiben, s jaj azon kutyanak, melyet karmai közé kerithetett, mert csontjait összezuzza s irgalom nélkül széttépi őt. Ha már látják, hogy nagyon kifáradt, a vasrudakkal szétkergetik az ebeket, más medvét hoznak be, s egy előadás alatt öt—hat medve is keresztülmén e kínos játékon.

Medve ritkán esik áldozatul e kegyetlen időtöltésnek, de kutyák tízével—huszával fekiúsznak a küzdteren, vérökben fetrengve, vonitva, nyöszörögve, a halállal küzdve vagy egészen kivégezve.

Ha valamennyi kéznél lévő medve bemutatta már kényszerített vitéségét, vagy ha egyet véletlenül megölték az ebek, akkor vége az előadásnak s a közönség csevegve és nevetgélve tér vissza a városba, mintha csak valami vig, tréfás látványban gyönyörködött volna.

A sevillai székesegyház.

(Képpel.)

„Spanyolország gyöngyének“, Sevillának fő-büszkeségét mutatjuk be itt kedves olvasóinknak — ama nagyszerű építményben, melyet a büszke spanyol a világ nyolczadik csodájának szeret nevezni; ez pedig nem más, mint Sevilla főtemploma.

Egy spanyol krónikás szerint e székesegyház építését 1401-ben kezdték meg oly szándékkal, hogy a legszebbet fogják építeni, a mi csak a keresztény világon van. Egy kanonok így kiáltott volna fel: „Építsünk olyan templomot, hogy a ki valaha bevégezt állapotban látja, azt higye rólunk, hogy eszelősök voltunk!“

A templom belseje öt hajóra oszlik s oly magas, hogy alig lehet szédelgés nélkül boltozatára föltekinteni. Az oszlopok, melyekre a boltozat támaszkodik, valóban óriásiak, mégis ha szemléljük, igen karcsuaknak látszanak. A khorus a főhajó közepén akkora, mint egy középszerű templom. A szent sir, egy fatemplom, melyet a nagyhétre a templomban szoktak felállítani, nem kevesebb mint 130 láb magas. A husvéti gyertya nem annyira viaszgyertyához, mint inkább hatalmas oszlophoz hasonlít, lévén az 20 láb magas és 2000 font nehéz. E roppant épületben minden óriási, még a szent képek is; sz. Kristóf 32 láb magas, kezében nagy élőfát tart, vállán pedig a Jézuska valóságos óriás. A szobrászat és festészet semmit sem mulasztott el, hogy a föld legelső diszvévé tehessek e bámulatos épületet, mely már maga is eléggé igazolja a sevillaiak eme kevély mondatát: A ki még nem látta Sevillát, nem látott igazi csodát!

E székesegyházban sajtáságos ünnepély tartatik minden évben decz. 1-től 8-káig. A vécsernye alatt hat fiu lép a főoltár elé, XVII. századbéli csillogó öltözetben, éneket énekelnek, aztán valami komoly táncot lejtenek. E szokás — azt mondják — még a gótoktól származik, s a táncz ma is ugyanaz, mint a 4-dik században. Ez ünnepély első estjén a város ki van világítva.

Ha szóltunk a székesegyházról, nem hagyhatjuk említés nélkül a Giraldát, a főtemplom páratlan szépségű magas tornyát, melyet még az arabok építettek a XII. században, vagy még előbb. Annyi bizonyos, hogy 1196-ban már ott állott ama hatalmas mecset mellett, melynek helyén most a főtemplom emelkedik.

E pompás torony téglái rózsaszínbe játszanak át, s a napon gyönyörű színvegyületben csillognak. A torony négyszögletű, falai roppant erősek, belsejében pedig 23 láb vastag szögletes oszlop nyulik fel egész 250 lábnyira, vagyis a régi arab épület tetejéig. Az arab építőmester a Giraldát négy hatalmas ércgömbbel koronázta meg, melyek meg voltak aranyozva; e gömbök 1395-ben egy földrengés alkalmával leestek.

A Giraldát 1568-ban mintegy százlábnyival megtoldották. A remek torony-órát

egy barát készítette 1764-ben. A torony csucsán érc-szobor áll, mely a hitet ábrázolja; e szobor óriási nagyságu, mindamellet a legkisebb szélfuvallatra is megfordul. Innen van a Giralda elnevezés, e szótól: girar = körben forogni, — így aztán a forgó szobrot is elnevezték Giraldilla-nak, vagy Giraldilló-nak, a mi annyit tesz, mint szélkakas. Furcsa név ez egy olyan szobornak, mely a hitet jelképezi!

Az idegen látogatóknak igen szívesen beszélnek el a következő adomát: Egy angol, vagy francia, ki a Giraldát először látta, nem győzte azt eléggé csodálni és magasztalni. Ekkor így szólott hozzá egy andaluziai férfi a népből: „Ne higye ám, uram, hogy ezt Párisból vagy Londonból hozták ide; itt készítettük mi azt Sevillában saját magunk, úgy, a hogy most ön látja!”

Japáni bohócok és eröművészek.

(Képpel.)

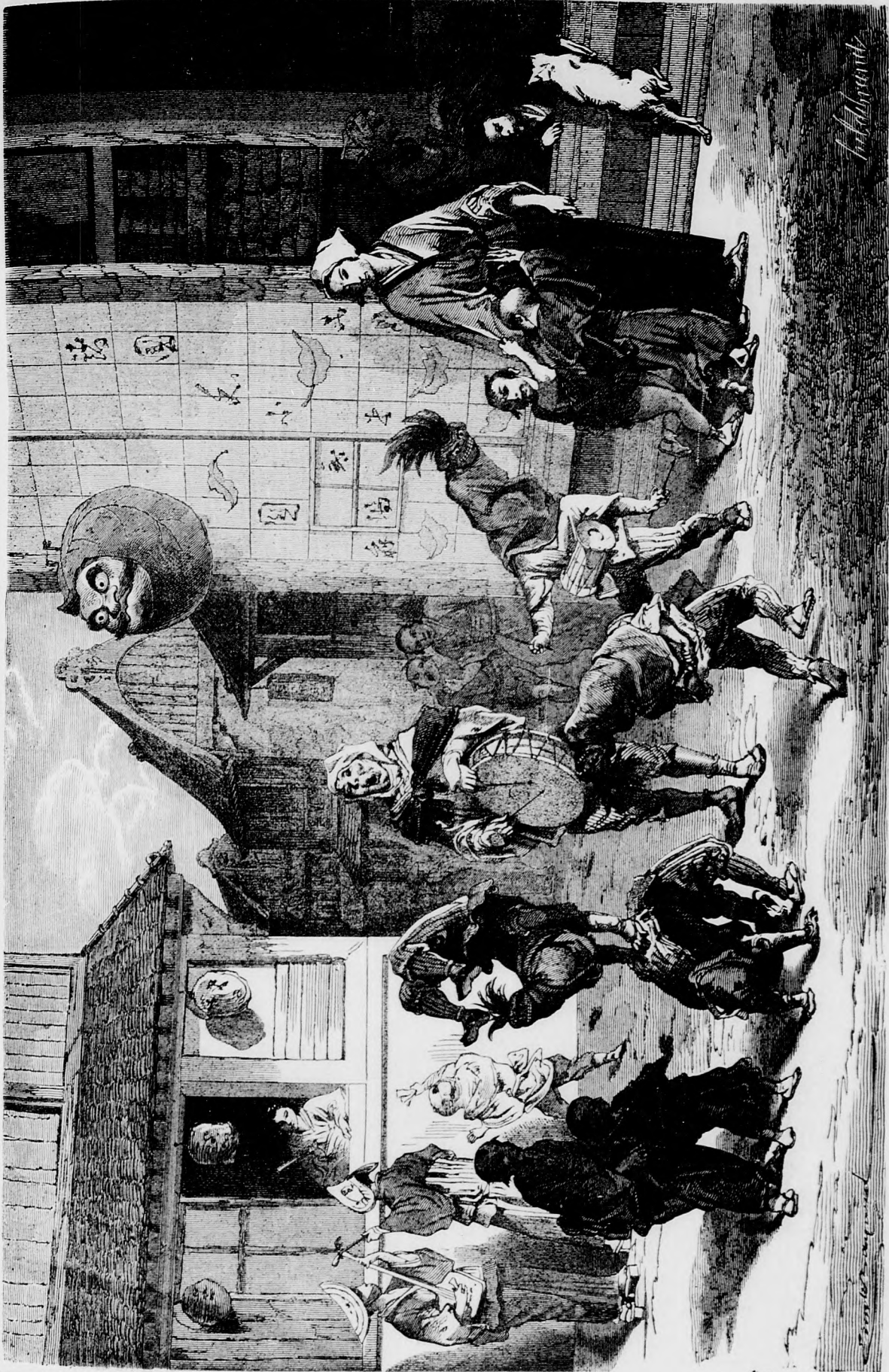
Sajátságos benyomást tesz az idegenre, ki Japán fővárosának, Yeddónak utczáin sétál, a bohócok rendkívüli látványa, kik ott merész előadásaikkal mulattatják a közönséget.

A rakpartok és utcák reggeltől késő estig egész tolongásig telve vannak járókelöklökkel; az egész hosszú vonalon végig egymást éri a sok saki- és thea-bódé, aztán meg a szárított halaknak, görögdinnyéknek s ki tudná még mennyi mindenféle idegen-szerű gyümölcsöknek és enni- meg innivaló portékáknak beláthatatlan sokasága. Egy szóval mindent lehet itt kapni, a mi jó és drága, — ámbár a japáni kofák mennyreföldre esküdöznek, hogy áruik ugyan a legjavából valók, de nem drágák.

Yeddónak e népes és annyira élénk városrészét Takanava-nak nevezik. E városrész theaházai előtt produkálják magukat az énekesek, tánczosok és Japán kósza bohócjai meg eröművészei, kik néha-néha betekintenek Yeddóba, hogy egykissé a főváros kíváncsi közönségét is megadóztassák. Különben ezek bejárják most már az egész művelt világot; ellátogattak azok már Pestre is, hol pár év előtt az egykori budai népszínházban lehetett szerencsénk hajmeresztő, csodálatos előadásaikat megbámul-

Japáni sárkány-társaság.

Utezi bohócok Yeddöban.

Yeddöban

Yeddöban

hatni (nézd a képet). Ezen művészek „japáni sárkány-társaság“-nak nevezték magukat.

A japáni utcák és közhelyek kedvencez bohóczaí fiatal ficzkók és gyerkőczök, kik, mielőtt mutatványaikhoz kezdenének, fejökre zsákszerű fekete kámzsát húznak, melyen czifra kakastollakból bóbiták lengenek; arcukat kis bibor álcza fődí, mely valami állatot ábrázol, például kutyát, nyulat, madarat. A szegény gyermekek főnökük tamburinjának egyhangu dallamára mindenféle hajlongásokat és testgyakorlatokat visznek véghez, hol a földön, hol egymás hátán, — s minthogy igen gyorsak és ügyesek, igazán feltűnő látványt nyújtanak. Mintha két szörny küzdene egymással, melyeknek a természet szeszélye állatfőt és emberi tagokat adott.

Kis köszöntő.

Hugom születésnapjára.

— Márczius 31-én. —

Beköszöntött, íme,
Megint a kikelet, —
Élet forr ujjalag
A természet felett;
Feltámadt a bokrok
És fák lomb-smaragdja;
Mert ma, Julesa hugom,
Születésed napja.

Második honából
Eljött már a fecske
S gólya: csevegve az,
Ez meg kelepelve.
Megeredt a dalos
Madársereg hangja;
Mert ma, Julesa hugom
Születésed napja.

Ékes zöld fülepel
Fénylik künn a réten:
Bájjvirágok nyílnak
Gyönyörű ölében,
Balzsam-illatukat
Selyem szellő hajtja;
Mert ma, Julesa hugom
Születésed napja.

Köröskörül mézet
Gyűjtő méhek zsongnak;
Pompás aranyszárnyú
Pillangók ragyognak.
Vigan mosolyog le
A derült menny napja:
Mert ma, Julesa hugom
Születésed napja.

Élet és vidámság
Önti el a tájat,
A meghalt boldogság
Egészen feltámadt.
Elragadó dalt zeng
A vidék patakja;
Mert ma, Julesa hugom
Születésed napja.

Örül ég, föld . . . hát én!
Oh aranyos hugom!
Kimondani szóval
Semmikép sem tudom:
Mennyire örülök! ?
Csak Isten tudhatja;
Üdvöt hint szívemre
Születésed napja.

Mit is kívánjak ez
Örömnapon néked?
Legáldottabb legyen
E világon élted!
Legyen a boldogság
Telje rád halmozva,
S abban a „netovább“
Születésed napja.

Fris ép egészségnek
Derült ege nézzen
Reád szünet nélkül,
Vidám mosolyfényben.
Illatárját feléd
Nyájas szellő hajtja,
S jöjjön még el százszor
Születésed napja.

Városcy Mihály.

Jutalomképünk.

Mai számunkkal veszik kedves előfizetőink első jutalomképünket, mely — úgy hisszük — meg fogja nyerni tetszésöket. „*Mi lett a vége!*“ — ezt az aláírást viseli a kép, melynek tárgyát a rajzművész a mindennapi életből leste el.

Az iskolás pajtások együtt jöttek haza az iskolából, s mint afféle elevenvérű fickók, jó kedvvel kezdték a tél örömeit élvezni: csuszkáltak, hógolyókkal dobálóztak, s volt nevetés, ha a hólapda nagyot puffant egyiknek vagy másiknak a hátán. Hanem a mulatság mindinkább tűzesebbé vált, s mi lett a vége? Az lett a vége, hogy az egyik pajkos fiú kissé gyöngédtelenül találta meglokní pajtását, úgy hogy ez elesett s a keményre fagyott rögeken keményen megütötte a térdét, könyvei szétszóródtak, de meg palatáblája is összetört, pedig mamája csak egy hét előtt adott rá tiz krajczárt. Nem tudjuk, az esés miatt-e, vagy a drága portéka megsemmisülése miatt, — elég az hozzá, hogy az elesett kis vitéz sirásra fakadt.

A siránkozó hangot meghallották a házban, s a legényke kis testvérei mindjárt ki is szaladtak megnézni, mi baja van a Péterkének, s míg Misiko gondosan összeszedte a palatábla romjait meg a könyveket, a jószívű Juliska kendőjével törölgette a fájó térdet s vigasztaló szavakkal csitítgatta Petit, a kinek mamája is kitekintett az utcára, hogy lássa, mit csináltak már megint azok a csin-talan fiúk?

Hanem a vig mulatság szomorú fordulatára a másik két pajtás nagy hirtelen kerekelt oldott, azt tartván: szégyen a futás de hasznos, — s a biztos távolból csak úgy fülhegygyel hallgatták Peti mamájának pattogó szavait, melyeket azonban könnyebben elviseltek, mint ha az a bozontos seprő is ott pattogott volna a hátukon . . . Különben katonadolog az egész; ma nekem, holnap neked. A kis szívakodást majd kialuszzák, s holnap megint mint jó pajtások jönnek haza az iskolából.

Itt ujjolag megjegyezzük, hogy előfizetőinknek minden évnegyedben küldünk egy jutalomképet — s e szerint a ki híve marad a „Kis Vasárnapi Ujság“-nak, idővel csinos, érdekes kép-gyűjteményt szerzend magának, melynek megtekintése még hosszú évek múlva is kellemes élvezetet nyújtand neki, — újra föllevenítvén lelkében a boldog gyermekkor ártatlan, édes örömeinek emlékét.

De miután a képet az ujsággal együtt épen közepén össze kell hajtani, mi által a hajlason elveszti simaságát, — kedves fiatal barátainknak tanácsot adunk: hogyan lehet e bajon segíteni? A képet szépen kiegyenlítve tegyék a vasalódeszkára, aztán takarják le tiszta papírral; a papírra egy száraz, kétrét összehajtott vászonkendőt, és erre egy vízbe mártott, de erősen kifacsart másik kendőt terítsenek, aztán vasalják meg jó meleg vasalóval, úgy hogy a nedves kendő a vasaló alatt megszáradjon. Ez megtörténvén, hirtelen le kell venni mind a két kendőt, és nem nagyon meleg vasalóval végig kell húzni a képre terített papíron, különösen ott, hol a hajlás van. Ha ezt a leírt módon megteszik, akkor semmi nyom sem marad a hajlásnak, s a kép oly sima lesz, mintha most került volna ki a sajtó alól.

Krónika.

— Egy József napja ezelőtt 24 évvel. A magyar seregek 1849-ben József napján állottak szemben Feketehalomnál az oroszokkal. A vezér az öreg Bém József volt. A honvédek az a gondolat, hogy kedves vezéröknek éppen neve-napja van, tiszszeresen lelkesítette, s úgy elnadragolták az oroszokat, hogy azok kihuzódtak az országból. Csata után az egész sereg kirukkolt, s midőn az öreg ur megjelent, egy harsány „Éljen“ fogadta nevenapjára. Azt hisszük, vezérnek nevenapjára egy hadsereg ilyen fényes csatázásnál szebb ajándékot nem is adhatott volna!

— Jég nyárban. Mint tudjuk a deményfalvai barlang arról nevezetes, hogy benne nyár derekán is vastag jég van. E jeges barlangot most egy ügyes vállalkozó kibérelte, hogy onnan jeget szállítson. Minthogy a mult rendkívül enyhe tél nem igen látta el a jégvermeket jéggel, az említett vállalkozó nem számított rosszul.

— A tihanyi perjelt nagy szerencsétlenség érte. A köztiszteletben és szeretetben álló agg főpap — valószínűleg szélhűdés folytán — a magas és meredek tihanyi hegyről legurult, közben-közben egy-egy szikla által feltartóztatva; sérülései tetemesek, de élve maradt. A súlyos beteghez Pestről hívtak orvost.

— Lábbal himzett munka. A bécsi világkiállításra olyan aszalteritőt is küldenek föl, melyet lábbal himzett egy csonka karú leány, Kapitány Avre Bács faluban. A szegény leánynak csak könyökig vannak meg karjai; a kézi munkát jobb lába ujjjaival végzi, lábbal eszik, varr, fésülködik stb., s mindezt a legügyesebben.

— Szerencsétlen esés áldozata lett Semsey Pál kir. táblai bíró. Délben József főhercegnél volt ebéden, honnan vidám kedéllyel tért haza, s a vacsora alatt sokat tréfált nevével és egyik rokonával. Vacsora után 10 órakor égő gyertyával és szivarozva a folyosóra lépett, midőn egyszerre erős zuhanás hallatszott. A házmester rögtön az udvarra sietett, és Semseyt arccal a föld felé fordulva már halva találta. A szerencsétlen férfiú bizonyosan megcsuszott és keresztülbukott az emelet folyosójának alacsony korlátján. A borzasztó esemény oly hatást gyakorolt nevére, hogy eszméletét veszté, magához térte után pedig téboly-rohamok lepték meg, úgy hogy azonnal orvosi ápolás alá kellett helyezni.

— Elégett gyermek. Szolnokon egy vigyázatlan anya a konyhába kimenni akaró hároméves fiacskájának kezébe adta az égő gyertyát; a gyermek közel tartván a gyertyát ruhájához, ez lángot kapott, s a gyermek félőrai kinlódás után az égési sebek következtében meghalt.

Talányok.

— Fuchs Bélától. —

1)
kr ol
i i

Andreánszky Emilől.

2)
TA
TI

3) — Thaly Honától. —

A kik tudnak sakkozni, lóugrás szerint kitalálhatják, mi az értelme e táblázatnak?

érez-	szá-	le-	dom-	dön-	volt	ha-	di-
ten	tu-	nagy	got?	lá-	lyik	be-	szebb,
or-	ka-	én	Ke-	lyik	get-	esőbb,	Hogy
Nem	a	zér-	ján	Ezt	lig	Me-	ki
rel	szép	put,	me-	te	me-	gott,	vé-
a	ve-	kar-	a	se-	zik	a	gyobb?
eső	Dön-	ki	Az-	lyik	Az-	del-	vá-
hét	e,	di-	tő	me-	bet	na-	e,

— B. Starnfeld Bélától —

4)
ö
2
I S T

— Süteó Margittól. —

5)
IS IS

Megfejtési határidő **ápril hó 20-dika.**

A 7-ik számban közölt talányok megfejtése: 1) **Min-dig őszinte légy.** 2) **A haza minden előtt.** 3) **Kétely.** 4) **Párbaj.** 5) **Csóka.**

A 8-ik sz. talányainak értelme: 1) **Kis tanuló.** 2) **Káplán.** 3) **Emma eregy enni.** 4) **Budapest.** 5) **London.** 6) **Keresztur.**

A 9-ik sz. talányainak megfejtése: 1) **Béni.** 2) **Inni.** 3) **Babérkoszorú.** 4) **Bércz.** 5) **Alma.**

A 10-ik sz. talányainak értelme: 1) **Első ibolya.** 2) **Ötvös.** 3) **Kopár.** 4) **Athén.** 5) **Püspök lesz belőled.** 6) **Szatmár.**

A megfejtéseket beküldték: Piacsek Béla, Fromhold Paulin, Fábíán Ida, Andreánszky Emil, Pongrácz Emma, Képes Margit, Orosz Tamás és Ferencz, Rudnay Ilona, Ferenczy Jolán, Szücs Lujza, Magyar Irén, Kállay Anna, Sternthal Lajos, Klein Artur, Madarász Ernesztin, Faller Vincenzia, Paulovits Mariska, Reitter Vilma, Hidassy Elek, Kleé Mariska, Bohus Ilona, Stépán Irénke, Molnár testvérek, Horváth Ernő és Gyula, Süteó Margit, Anna és Gizela, Ifj. Gregus Zsigmond, Szíjjártó Miklós, Solcz Ida, Kollár Kálmán, Potoczky Ilona, Szikray Popovits János, Policzer József, Ábrahámfi Feri, Simonyi Gizela és M., Teleki Sándor és László, Ifj. Ludvig János, Döry Adorján, Schmidt Irén, Kónyay Lotti, Kovács Zsigmond, Jakabfalvay Irma, Zagyva Janka, Várossy Gyula, Kern Hugó, Orosz Tamás és Ferencz, Molnár Lajos és Irénke, Dávid Irénke, Imecs Ilona, Damaszkín István, A m.-szalkai izr. ifjusági olv. egyesület, Szemere Emma, Danilovich Mari és Erzsike, Zsulávszky Andor, Fuchs Béla, Stépán Hugó, Trieb Camilla, Bodó Péter és János, Csizér Ilona, Bellaagh Imre, Müller Juliska, Hollósy Gyula, Vitális Róza, Józsa Dezső, Lehoczky János, Farkas Ilonka és Katinka, Gáthy Barnabás, Wolff Janka, Buttyán János, Kinizsi Katinka, Jurka János, Drozd István, Polgár Irma és Lajos, Horváth Ludovika, Deesy Etelka, Szöke József, Lukács Béla, Majoros Elemér, Ilonka és Bella, Ósz István, Rosenmeyer Lajos, Orosz Miklóská, Kovács Ilka, Nicora Kornél, Nicora Erszília, Mátyás Anna, Horthy Ilka és Mariska, Az abonyi r. k. II-ik osztály növendékei, Rosenmeyer Szidónia, Molnár János, Torkos Ilka, Négyessy Katinka, Tóth Juliska, Siráky Árpád, Lipovniczky Erzsike, Buzalka Jozéfa, Kuliffay Lajos és Bella, Kocsi Horváth Amália, Györgymester Imre (csak az értelmét), Lónyay Ilona és Ferencz, Szalay Benjáminé nőnevelőjének növendékei (beküldő Friedmann Hermin), Szuhányi Ferencz és Anna, Gagy Dénés, Némethy Blanka, Pap Misa, Kis Katinka, Jámbor Giza, Csorba Jani, Piros Feri, Mikó Pál, Csorba Imre, Tar Rózsa, Wollemann Emilia és Béla, A leányfalui tanuló ifjuság, Laszlavik Józsi, Liszka Kornél, Kendrey Gyula, M. Berta, Grünfeld Ignác, Vinkler Fülöp, Frühzeitig Bernát, Fuchsl Hugó, Fuchsl Béla, Krón Zsiga, Bleier Ignác, Rosner Ignác, Vinkler Lina, Rosenzweig László, Noszál Gyula, Nagy Iza, Goldperger Malvin, Bogyay Jenő, Zimányi Erzsé, A várgedei r. k. tanulók, Aczél Ferencz, Labbancz György, Katlik György, Szücs Emma, Filep Erzsike és Zsuzsika, Ullmann Rózsa, Pasek Berta, Eibeschtz Eszti, Eibeschtz Gizela, Eibeschtz Kati, Szöllösy Balázs.

A könyvjutalmakat sorshuzás útján elnyerték: M á t y á s Anna, Greguss Zsigmond, Wollemann Emilia és Béla.

TARTALOM.

Az orosz király. Elbeszélés. (Képpel.) — Mátyás király Gömörben. Vers. (Képpel.) — A legjobb ugrás. Mese. — Medveviadal Oroszországban. (Képpel.) — A sevillai székesegyház. (Képpel.) — Japáni bohócok és erőművészek. (Két képpel.) — Kis köszöntő. Hugom születés napjára. — Jutalomképünk. — Krónika. — Talányok.

Figyelmeztetés. A szerkesztőség számára küldendő levelek ekkép czimezendők: **A „Kis Vasárnapi Ujság“ szerkesztőségének. Pest, egyetem-utca 4. sz.**

Felelős szerkesztő **K. Beniczky Irma.**

Melléklet: Az első jutalomkép.

Kiadó tulajdonos: **Heckenast Gusztáv.** Nyomatott saját nyomdájában. Pest, egyetem-utca 4. sz.